
DE WIJDE MANTEL Aequipecten opercularis (LINNAEUS, 1758)
VERS OP HET STRAND AAN DE BELGISCHE WESTKUST.

M.-TH. VANHAELEN

Het vinden van een mantelschelp is telkens weer een aangename ervaring; nochtans blijven deze vondsten meestal beperkt tot losse, geelbruine, donkergrijze of zwarte oude kleppen. Een gekleurde klep vinden is erg zeldzaam. Je hebt ook meer kans een Bonte Mantel *Chlamys varia* dan een Wijde Mantel *Aequipecten opercularis* aan te treffen. Bij zo'n vondst gaan mijn gedachten vaak uit naar Bretagne, waar ze naast hun grote broer *Pecten maximus* in alle mogelijke kleurvariëteiten talrijk op de stranden aanspoelen.

Groot was mijn verbazing toen ik op 19-I-1991 te Oostduinkerke (St.-André) in een springvloedlijn 8 doubletjes *A. opercularis* vond, waarin het uitgedroogde dier zelfs nog aanwezig was. Enkelingen vast in een stuk geplooid fijn gaas, de anderen lagen in de onmiddellijke omgeving ervan. 3 doubletjes waren nog intact: 1 roodbruin en 2 bruin-wit gevlamde exemplaren. 1 tamelijk beschadigd schelpje was citroengeel. De 4 overige leken wel verpletterd: het betrof 1 wit exemplaar met roze schijn, 1 lilakleurig ex. en nog 2 bruin-wit gespikkelde. De grootte van de schelpjes varieerde tussen de 10-20 mm.

Opmerkelijk is ook dat er in Nederland talrijke waarnemingen van de Wijde Mantel geregistreerd zijn (zie VERKUIL, 1991). Het C.S.-verslag in Het Zeepaard van maart '91 staat immers bol van de meldingen van verse en levende *A. opercularis* op aangespoelde voorwerpen, o.a. te Bergen, Texel, Petten, Callantsoog en Hoek van Holland. De aantallen wisselden van 20 stuks tot zelfs vele 1000den. Een heuse invasie dus! Zijn de waarnemingen van de westkust de voorlopers hiervan of komt de invasie vanuit het noorden en zijn dit de uitlopers?

28 december 1991, een prachtige dag van de kerstvakantie. De zee is weer rustig geworden na enkele woelige winterstormen. Op het Koksijdse strand, vanaf Het Schipgat tot het noordelijkste strandhoofd, zijn een aantal opeenvolgende zwinnen gevormd. In

elk van deze kelletjes komt er, als het water terugtrekt, een dikke hoop verse schelpen tevoorschijn. Op de uitlopers van deze afzettingen ontdekte ik op een gegeven moment enkele doubletten *Aequipecten opercularis*. Zo vond ik er 5, alle openstaand onder een hoek van $\pm 60^\circ$ en leeg. 1 exemplaar kwam helaas in contact met een menselijke voet: de platte klep lag er in drie stukken bij, de bolle was nog heel. Deze exemplaren waren reeds heel wat groter dan die van bijna één jaar geleden. Het grootste is 29 mm en behoort tot de patroonvarieteit *lineata* (wit met een rode streep op iedere rib). Een ander doublet is roodbruin en meet 26 mm. De overige 3 zijn bruin-wit-gespikkeld en hebben een diameter van respectievelijk 25, 22 en 22 mm. Alle Wijde Mantels waren bezet met zeer kleine Muiltjes *Crepidula fornicata*.

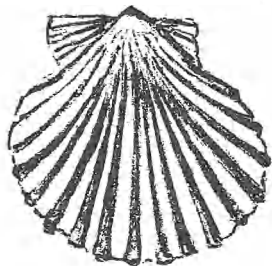
De volgende dagen zoek ik ook op de naburige stranden. Noch te Koksijde en St.-Idesbald, noch te Oostduinkerke worden nog Wijde Mantels aangetroffen. Vier dagen later echter, op 1 januari 1992, vind ik tijdens een wandeling op het westhoekstrand te De Panne nog 1 verse platte klep van *A. opercularis* in aanspoelsel van vers materiaal. Het schelpje mat 21 mm en was eveneens bezet met Muiltjes.

N.a.v. de voorbije vondsten dringen zich echter nog een aantal vragen op: heeft de Wijde Mantel zich meer dan in andere jaren het geval was voor onze kust kunnen vestigen? Zullen we in de nabije toekomst grotere exemplaren van de soort op het strand aangespoeld aantreffen? Ik vraag me ook af of er op andere plaatsen langs onze kust eveneens Wijde Mantels zijn gevonden?

Een bijkomend gegeven in dit verband is dat ik op 8-XII-1991 te St.-André (Oostduinkerke) ook 1 vers klepje (19 mm breed) van de Bonte Mantel *Chlamys varia* vond. Het schelpje was dun en doorschijnend. De binnenzijde was sterk glanzend, de buitenzijde was rozekleurig met witte en rode vlekjes. Bij vergelijking met mijn ouder materiaal van de westkust (± 300 losse kleppen, verzameld sedert 1979) is er geen enkele klep die er zo vers uitziet als het onlangs gevonden schelpje. Zou dit nu betekenen dat ook deze mantelsoort onze Belgische wateren opzoekt?

Literatuur.

VERKUIL, J., 1991. C.S.-verslag.- Het Zeepaard, 51(2): 41-47.

Aequipecten opercularis

Chlamys varia

Lindegarde, 3
1830 Machelen